

Persbericht: Monitor Freelancers en Media 2018

20 juni 2019 - Freelance (foto)journalisten in de regio verdienen minder dan minimumloon

Freelance (foto)journalisten verdienen met hun werk voor de regionale titels of huis-aan-huisbladen van de twee grootste mediaorganisaties in 2018 minder dan het wettelijk minimumloon. Freelance (foto)journalisten bij landelijke dagbladen verdienen meer, maar ook hier zijn de uurtarieven te laag. Opdrachtgevers buiten de journalistiek betalen beter. Dit blijkt uit de 'Monitor Freelancers en Media 2018', een mediabreed brancheonderzoek dat donderdag 20 juni in Nieuwspoord wordt gepresenteerd. Per opdracht krijgt de freelance (foto)journalist nu ruim tien procent minder dan vier jaar geleden, per foto zelfs 20 procent minder. Bij De Persgroep en het Mediahuis - de grootste opdrachtgevers en samen goed voor 85 procent van de Nederlandse dagbladen - daalden vorig jaar de freelance tarieven. De kloof tussen het gemiddelde jaarinkomen van journalisten in vast dienstverband (gemiddeld 60.000 euro per jaar) en freelance (foto)journalisten (24.300 euro) neemt toe.

[Download hier](#) het onderzoeksrapport Monitor Freelancers en Media 2018

Profiel gemiddelde freelancer in de Monitor

De gemiddelde leeftijd van de deelnemers aan het onderzoek is 51 jaar. De mediafreelancers hebben zo'n 17 jaar werkervaring en zijn bijna allemaal hoogopgeleid met een HBO-opleiding of hoger. Ze werken gemiddeld 35 uur per week, maar krijgen ongeveer 22 uur per week betaald. De orderportefeuille is voor een iets langere duur met werk gevuld, 4,6 maanden tegenover 4,5 in 2017. De mediafreelancers die hebben meegedaan aan het onderzoek zijn vooral schrijvende journalisten, schrijvers en fotografen.

Uurtarief stijgt, opdrachttarief daalt

Een deel van de mediafreelancers profiteert enigszins van de economische groei. Er werden meer gewerkte uren betaald en het jaarinkomen nam iets toe van € 23.400 in 2017 tot € 24.300 in 2018. De gemiddelde uurtarieven stegen licht van ruim € 58 in 2017 tot ruim € 62 in 2018. Ook is het tarief per foto gestegen tot iets meer dan € 64 per foto. Tot zover het goede nieuws, want per opdracht werd er in 2018 juist minder betaald: € 522, tegenover € 529 in 2017. En dat terwijl de meeste freelancers nog altijd per opdracht worden betaald (70%) tegenover 55 procent per uur. Ook daalden de tarieven per pagina (-10%) en het online gebruik van werk (-11%). Kijkend naar de indexcijfers van de afgelopen vijf jaar dan blijken de betalingen per woord (94%), per opdracht (89%), per pagina (79%) en per foto (78%) ver onder het niveau van 2014 te liggen, met als positieve uitzonderingen betaling per uur (102%) en betaling per online gebruik van werk (in 2018 113%, maar in 2017: 125%).

Volgens de onderzoekers onderhandelt één op de vijf freelancers niet met opdrachtgevers over tarieven. Degenen die wel onderhandelen, zijn slechts in de helft van de gevallen tevreden met de uitkomst. Van de specifieke groepen freelancers krijgen journalistieke beroepsoefenaars (schrijvende journalisten en fotojournalisten) minder betaald dan andere mediafreelancers (schrijvers, fotografen en anderen). Waar de schrijvende journalisten in uurtarief zijn gedaald, zijn de niet-journalistiek schrijvende freelancers er in uurtarief op vooruit gegaan.

Regionale titels en huis-aan-huisbladen De Persgroep en Mediahuis

Freelance (foto)journalisten die werken voor regionale titels of huis-aan-huis bladen verdienen minder dan het minimumloon van € 10,36 per uur. Zo betalen de regionale titels van De Telegraaf gemiddeld € 9,- per uur, de regionale titels van De Persgroep € 7,- per uur en de huis-aan-huis bladen van De Persgroep € 5,75 per uur. Gemiddeld wordt bij de regionale bladen van De Persgroep bijna 5 uur aan een opdracht gewerkt. De twee grootste mediaorganisaties De Persgroep en het Mediahuis verlaagden in 2018 hun fototarieven en betaalden fotojournalisten respectievelijk € 28 per foto bij de regionale bladen van De Persgroep (in 2017: € 35); en € 36 per foto bij de regionale bladen van De

Telegraaf (in 2017: € 43). Het aantal uur dat in een foto-opdracht wordt geïnvesteerd is ruim 4 uur. Dit aantal uur verschilt niet met de landelijke mediatitels.

Tarief per mediatitel

In 2018 werd gemiddeld € 520 per opdracht betaald, dat was in 2017 € 530. Schrijvende freelance journalisten zijn het beste af bij één van de tijdschriften, dagbladen betalen aanzienlijk minder dan tijdschriften. Gemiddeld besteden freelancers die werken voor tijdschriften of een landelijk dagblad elf uur aan een opdracht. Freelancers die werken voor een regionale titel werken gemiddeld vijf uur aan een opdracht. Deze uurtarieven blijven ver achter bij de uurtarieven die een ervaren (foto)journalist in vast dienstverband verdient per uur, namelijk € 60 per uur (inclusief werkgeverslasten).

Per mediatitel is het tarief per opdracht gemiddeld:

- Libelle € 600 (€54,54 per uur)
- Vrij Nederland € 587 (€53,36 per uur)
- Margriet € 568 (€51,63 per uur)
- De Volkskrant € 320 (€29,09 per uur)
- Trouw € 281 (€25,54 per uur)
- AD € 213 (€19,36 per uur)
- Het Parool € 175 (€15,90 per uur)
- De Persgroep (regionaal) € 92 (€18,40 per uur)
- Telegraaf (regionaal) € 75 (€15 per uur)

In 2018 werd per foto gemiddeld € 64 betaald, dat was in 2017 € 51 in 2016 € 67. De landelijke dagbladen betalen duidelijk beter dan de regionale dagbladen en huis-aan-huisbladen. Opvallend is dat er ongeacht de mediatitel – of het nu om regionale of landelijke dagbladen gaat – fotojournalisten gemiddeld vier uur aan een opdracht besteden.

Per mediatitel is het tarief per foto gemiddeld:

- Trouw €100 (€25 per uur)
- De Telegraaf € 62 (€15,50 per uur)
- De Volkskrant € 59 (€14,75 per uur)
- AD € 56 (€14 per uur)
- De Telegraaf (regionaal) € 36 (€9 per uur)
- De Persgroep (regionaal) € 28 (€7 euro per uur)
- De Persgroep (h-a-h) € 23 (€5,75 per uur)

Auteursrechten

Een meerderheid van de respondenten (60%) exploiteert zijn individuele auteursrechten zelf. Ruim de helft zegt de meeste afspraken schriftelijk vast te leggen. Een kwart maakt afspraken met opdrachtgevers voor het hergebruik van werk en een even hoog percentage maakt afspraken voor een bepaalde duur. Toch onderhandelt deze groep iets minder over hun auteursrechten dan in 2015: 80 tegenover 85 procent. Van de 15 tot 20 procent respondenten die niet onderhandelt over auteursrechten zegt een meerderheid dat er sprake is van een standaardcontract. Ook zegt een vijfde niet te dŕven onderhandelen. Dit percentage nam in 2018 zelfs toe met 5 procent ten opzichte van 2017.

83% van de respondenten is voor collectieve auteursrechten aangesloten bij collectieve beheersorganisaties Lira en/of Pictoright. Verder blijkt dat slechts 5% van de respondenten niet bekend is met deze organisaties.

Pensioen en arbeidsongeschiktheid

Ook in 2018 is een meerderheid van de freelancers niet in staat geld te reserveren voor pensioen, ziekte of arbeidsongeschiktheid of werkloosheid. Bijna twee derde van de mediafreelancers heeft

geen verzekering tegen ziekte of arbeidsongeschiktheid. Ongeveer 45 procent (was 40%) spaart niet voor de oude dag en 90 procent heeft zich niet verzekerd tegen werkloosheid.

Vier op de tien kan niet rondkomen

Net als vorig jaar zegt vier op de tien freelance (foto)journalisten amper tot niet rond te kunnen komen van hun werk. Vier op de tien freelancers is aangewezen op het inkomen van de partner. Voor een gezonde uitvoering van het (foto)journalistieke beroep zijn investeringen, opleiding en verzekeringen nodig zoals een arbeidsongeschiktheidsverzekering en pensioen. De onderzoekers concluderen dat met de huidige tarieven, met name in de regio, het voor een groot deel van de freelancers onmogelijk is om een gezonde praktijk op te zetten.

Jaarlijks onderzoek 'Monitor Freelancers en Media 2018'

Het jaarlijkse onderzoek 'Monitor Freelancers en Media 2018' is in opdracht van de vakorganisaties NVJ, NVF, Auteursbond, DuPho en door de collectieve beheersorganisaties Lira en Pictoright uitgevoerd door Henk Vinken en Hans Mariën van onderzoeksbureau HTH Research. De resultaten worden op donderdag 20 juni bekendgemaakt tijdens een hoorzitting in Nieuwspoort. Aan het onderzoek namen 829 freelance (foto)journalisten, schrijvers, en fotografen deel.

Reacties

NVJ – Rosa García López: 'De waakhonden van de democratie in de regio verdienen minder dan het minimumtarief. Met dit soort tarieven is het ondoenlijk om onafhankelijk en nauwgezet werk te leveren. Om hun werk goed te kunnen uitvoeren, wil de NVJ van de Autoriteit Consument en Markt (ACM) en het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) ruimte om collectief afspraken te maken voor freelance (foto)journalisten in de regio. De NVJ moet nu al stappen kunnen zetten om de positie van met name deze freelancers te verbeteren. Hier dient ze de ruimte voor te krijgen van ACM en SZW.'

Auteursbond – Miro Lucassen: 'Journalistiek mag beginnen als een roeping, maar het is ook een beroep om de huur en de bakker te betalen. Wanneer het niet meer mogelijk is om met dit werk een bestaan op te bouwen, stappen journalisten eruit en gaat een belangrijke maatschappelijke functie verloren. De markt voor journalistieke arbeid is uit balans doordat zelfstandigen geen onderhandelingsmacht hebben. Het is de hoogste tijd om de blokkades op gezamenlijk onderhandelen te doorbreken.'